

ČRNO na BELEM

VESTNIK SINDIKALNE PODRUŽNICE ŠT. 1 »LJUDSKA PRAVICA«

SINDIKALNE SKUPINE SO POLOŽILE OBRAČUN SVOJEGA DELA

Delo naših sindikalnih skupin se najbolje zrcali v vsem življenju — uspehih in neuspehih sindikalne podružnice. Prav to, kakšne uspehe dosega sindikat, najbolje dokazuje, da so sindikalne skupine v resnici osnovne celice podružnice in da bi morale predvsem na njih sloneti sindikalno delo. Na žalost pa so naše sindikalne skupine na splošno še mnogo premalo samostojne, iz njih izhaja premalo pobud in niso žarišče sindikalnega dela. Zato se sindikalno delo prenaša z vsem težiščem na komisije in še bolj na upravni odbor, v upravnem odboru pa celo na posamezne delavnejše člane, ki imajo večji čut odgovornosti. Komisije in upravni odbor morajo torej »vleči« in tako »kriti primanjkljaj« za vse in povsod, kjer popustijo sindikalne skupine in s tem večina članstva. Tu zdaj ne gre za to, da bi podrobno razčlenjali sindikalno življenje in delo ter iskali krivdo, zakaj še nismo boljše premagali mrtvila v podružnici in zakaj so uspehi sindikata odvisni samo od redkih delavnih članov in zakaj je večina članstva ob strani, brez vsakega globljega zanimanja in razumevanja za sindikalno življenje. Oglejmo si predvsem gradivo — poročila o delu skupin v zvezi z občnim zborom — ki bi naj ne bilo namenjeno le arhivu, marveč bi ga naj uporabljali za proučevanje problematike sindikalnega življenja.

STROJNA STAVNICA

Med sindikalnimi skupinami je zborovala najprej skupina strojne stavnice in stereotipije. Iz pomočila na njihovem zboru je razvidno da si je skupina na lanskem občnem zboru izvolila razen poverjenika še nekatere člane, da bi zastopali razna delovna področja in da bi bilo sindikalno delo uspešnejše.

Poverjenik je ugotovil, da so posamezni tovariši zadovoljivo opravili svoje naloge in da ni bilo opaziti izrazitejše nedelavnosti. — Člani komisije za plače in tekmovanje so lani proučevali vprašanje norm. Bilo je tudi nekaj primerov regulacije plač, zlasti pri pomožnem osebju. Pozneje je bilo treba nekatere norme znižati, ker je primanjkovalo matric, kar je oviralo redno delo.

Tovariši v oddelku so večkrat opozarjali na pomanjkanje materiala, predvsem matric. To vprašanje je še vedno nerešeno.

Strojni stavci prispevajo za sindikalno delo tudi s tem, da ob prostem času prostovoljno stavijo naše glasilo »Črna na Belem«. — V oddelku je 13 tovarišev naročenih na revijo »Grafički rad«, kar kaže, da se precej zanimajo za svojo stroko.

Oddelak je prispeval skupaj 194 prostovoljnih ur na terenu. Največ prostovoljnih ur je opravil tov. Rado Šturm.

Pri ocenjevanju sindikalnega dela v skupini je treba upoštevati, da v oddelku delajo v posadih, tako da se članstvo ne more uveljavljati v sindikalnem življenju. Kljub temu je oddelak dal referenta za fizikulturo v upravnem odboru podružnice.

Lani so prebelili prostore stereotipije, pereče pa je še vedno vprašanje ureditve topilnih kotlov, ki puščajo pline, tako da je zrak več ali manj pokvarjen celo v sosedni strojni stavnici.

Na zboru so izvolili naslednji aktiv: Skupinski zaupnik Ivan Maver, za plače in tekmovanje Anton Perovšek in Edi Brajnik, zaščita dela, socialno skrbstvo in preskrba Rado Šturm, fizikultura Lado Ivančič, statistika in kultura-prosveta Marjan Mlakar. Za kandidata za upravni

odbor podružnice je skupina predlagala tov. L. Ivančiča. Občni zbor skupine je trajal tri ure in tovariši so živahno diskutirali o vseh perečih vprašanjih strojne stavnice in stereotipije.

ROČNA STAVNICA

Sindikalna skupina ročne stavnice je na svojem občnem zboru ugotovila, da je med drugim izpolnila tudi svojo naloge s tem, da je imela dvanajst sestankov v preteklem letu, kakor se je zavezala lani ob začetku poslovnega leta. Na vseh sestankih so obravnavali vsa pereča vprašanja, predvsem proizvodna. Izboljšanje proizvodnje se jim je posrečilo le deloma, ker zelo primanjkuje materiala.

Tarifna in tekmovalna vprašanja so obravnavali na sedmih sestankih. Člani so prevzeli precej osebnih obveznosti. Pač pa so slabše izpolnili obveznost o zbiranju »rib«. Člani so se tudi udeleževali prostovoljnega dela na terenu in pri sečnji drv. Skupno so se zavezali za 800

prostovoljnih ur, opravili pa so jih 891. Na žalost prav mladina ni izpolnila svojih obveznosti.

Iz pregleda o kulturno-prosvetnem delu je razvidno, da so imeli 4 predavanja, ki so bila dobro obiskana. Udeležba pri gledaliških in filmskih predstavah za sindikalne člane je bila petdesetodstotna. Dva člana sta sodelovala v podružničnem dramskem odseku. — Med člani je 14 naročnikov »Grafičnega rada«, »Delavske enotnosti pa 5. — Člani so prostovoljno sodelovali pri metiranju našega sindikalnega glasila.

Odsek za socialno skrbstvo in dopuste ni imel posebnih sestankov. Dva člana skupine je sindikalna podružnica poslala na počitnice v Bohinj oz. na Rab. Upokojena sta bila dva korektorja stavca.

Tudi odsek za delovno zaščito je reševal svoje zadeve na skupnih sestankih oddelka.

Izmed članov oddelka se je eden udeležil tekmovanja za smučarsko prvenstvo grafičarjev. V šahovskem tekmovanju pa ni nihče sodeloval.

Odsek za preskrbo je razdelil med člane nekaj blaga v prvi polovici leta. Pozneje ni bilo več nobene delitve.

Po krajši razpravi o poročilu skupinskega poverjenika so soglasno izvolili nov aktiv: poverjenik Janez Novak, za tarifo in tekmovanje Srečko Mrak, za kulturo in prosveto Marko Burkelj, za fizikulturo in mladino Franc Jarc, za socialno skrbstvo in delovno zaščito Franc Urbančič, za preskrbo Matija Menard in za oddelkovno tarifno komisijo: Pantar, Hrovat in Premru.

STROJNICA

O delu sindikalne skupine članov strojnice je na občnem zboru poročal skupinski poverjenik Ivan Zemljčič.

Skupina je bila v prvem polletju še precej delavna, medtem ko je v drugi polovici leta popustila. Z upravnim odborom je bila slabo povezana po referentih aktiva. Slabo je bil povezan s skupino zlasti odsek za kulturo in prosveto. Letni program so le deloma uresničili. Izmed 12 planiranih študijskih predavanj sta bila samo dva. Skupno so obiskali gledališče in kino le dvakrat. Odsek je imel le dve seji.

Odsek za delovno zaščito je s svojim prizadevanjem pripomogel, da so vsi upravičenci dobili delovno obleko; končno je bil urejen vodovod s toplo vodo; člani so bili v določenem redu vsi zdravniško pregledani. Tudi ta odsek se je med letom le dvakrat sestel.

Več uspehov je imel odsek za tarifo in tekmovanje. To je razvidno zlasti iz tega, da je strojnica spet prejela zastavo kot najboljši oddelak. Za tekmovanje v počastitev desetletnice Osvobodilne fronte je oddelak prevzel kolektivne obveznosti. V prvem mesecu tekmovanja po turnirskem načinu med oddelki pa strojnica ni imela sreče — bila je na zadnjem

DNEVNI RED NAŠE LETNE SKUPSCINE

1. Otvoritev.
2. Izvolitev delovnega predsedstva, zapisnikarja in dveh overovateljev zapisnika.
3. Izvolitev kandidacijske in volilne komisije.
4. Poročila: a) predsednika, b) tajnika, c) blagajnika, č) nadzorstva.
5. Razprava o poročilih.
6. Glasovanje o predlogu nadzorstva.
7. Volitve: a) upravnega odbora, b) nadzornega odbora, c) predsednika tovariškega sodišča in namestnika.
8. Volitve delegatov za letno skupščino republiškega odbora.
9. Sklepi, resolucije, raznoterosti in zaključek.

UPRAVNI ODBOR

mestu. Da niso dosegli uspeha, je treba pripisovati predvsem pomanjkanju kadra, zlasti zadnje mesece v letu. Upoštevati je treba tudi, da so bili zaposleni z delom pri kvalitetnem tisku, kjer ni mogoče uporabiti posplošenih tekmovalnih prijemov in dela po normah. Drži pa tudi, da si večina članov prizadeva doseči dnevni izdelavni količnik, medtem ko posamezniki z neupravičenimi ali na pol upravičenimi izostanki, zamudami, zavračanjem dela po normah, premajhne medsebojne pomoči itd. kvarijo skupne uspehe.

Skupina je imela lani 9 sestankov in dva množična predavanja. Med letom so štirje člani dobili naslov udarnika. Tudi ena tovarišica si je priborila ta častni naslov. — Oddelek je opravil 1230 prostovoljnih delovnih ur; obveznost so presegli za 10%.

V novi aktiv so bili izvoljeni: poverjenik Jernejc, tarifa in tekmovanje Jože Strukelj, kultura in prosveta Anica Reberšek, socialno skrbstvo Pepca Ponikvar, preskrba Marija Danič in fizkultura Štefka Lehpamer.

LITOGRAFIJA

Občni zbor je vodil grupni poverjenik Riko Beranek. Na dnevnem redu je bilo najprej poročilo poverjenika o delu sindikalne skupine v preteklem letu.

Iz poročila je razvidno, da je imel sindikalni aktiv skupine največ uspeha pri kulturno-prosvetnem delu. Tako je več članov obiskovalo tečaj angleščine. — Člani so tudi sodelovali v dveh moštvih v šahovskem turnirju spomladi. — Da bi se mlajši kader strokovno izpopolnil, so priradili tečaj o fotolitografski tehniki. Mladina se ga je z zanimanjem udeleževala in dosegla vidne uspehe. — Med člani je bilo osem naročnikov na revijo »Grafiki rad«. Zbrali so tudi dvanajst naročnikov na knjige Prešernove knjižnice. Nadalje so se udeleževali skupnih filmskih in gledaliških prireditve, raznih razstav in izletov.

Komisija za delovno zaščito se je zavzemala za nekatere ukrepe v korist zdravja in varnosti pri delu članov litografije. V risalnici so montirali ventilator, dalje nova povečana korita za delovne operacije v dveh oddelkih in popolnoma so preuredili brusilnico, ki zdaj ustreza tehničnim in higienskim zahtevam. V strojnici pa so razširili delovne prostore s posrečeno preureditvijo, ni pa še zadovoljivo urejeno vprašanje delovnih oblek.

Sindikalna preskrba je razdelila vse leto med članstvo samo nekaj malenkosti v skupni vrednosti 8200 din.

Komisija za tarifo in tekmovanje se je zavezala, da se bodo borili za naslov najboljšega oddelka v podjetju. V prvem polletju se to naslov tudi dosegli; imeli so štiri udarnike. — Zavezali so se tudi, da bodo opravili 1000 ur prostovoljnega dela, dosegli pa so jih 1065 ur.

V diskusiji, ki se je razvila po poročilu, je tov. Brumen grajal mladino, ker se med letom ni udeleževala predavanj v okvirju celotne podružnice.

Izvolili so naslednji aktiv: poverjenik Oto Turnšek, namestnik poverjenika Janko Čeh, kultura in prosveta Maksimiljana Krizaj, tarifa in tekmovanje Julij Kržič, socialno skrbstvo Albina Kramar, fizkultura Maks Zaletelj in statistika Teja Lavrič.

Pred zaključkom zбора je spregovoril predsednik upravnega odbora M. Možina. Pozdravil je novi aktiv, ki ga sestavljajo predvsem mlajši tovariši. Ti tovariši so si že pridobili dovolj izkušenj

od starejših tovarišev, tako da je že čas, da se sami oprimejo sindikalnega dela. Govornik je izrazil prepričanje, da bodo pri delu uživali vsestransko pomoč starejših tovarišev.

KLIŠARNA IN BAKRORETUŠA

V skupini klišarne in bakroretuše so imeli na občnem zboru najprej na dnevnem redu volitve, nakar je šele poverjenik poročal o lanskem delu aktiva. Za novega poverjenika so izvolili Jožeta Usnika.

Iz poročila poverjenika je razvidno, da je skupina na sestankih reševala proizvodna in razna sindikalna vprašanja. — Na zboru je upravni odbor zastopal R. Beranek, ki se je kritično dotaknil dela skupine.

Na predlog tov. E. Kolariča so sklenili, da se skupina članov bakroretuše osamosvoji ter loči od klišarne. Skupina je dovolj močna za samostojno delo.

V aktiv bakroretuše so izvolili naslednje tovariše: poverjenik Matija Hočevar, kultura in prosveta Fr. Kmetič, socialno skrbstvo Gustav Fiker, fizkultura Miro Potočnik in pobiranje članarine Marička Mislejš.

KNJIGOVEZNICA

Kolektiv knjigoveznice spada med naše najmočnejše sindikalne skupine. To je pokazala tudi udeležba na občnem zboru.

O delu skupine v preteklem letu je poročal Maks Hvale. Iz poročila posnemamo, da so sindikalna vprašanja reševali na šestih rednih sejah in na eni izredni seji. Konkretno delo pa je slonelo na odsekih.

Odsek za tarifo in tekmovanje je imel osem sestankov. Na sestankih so reševali pritožbe in želje delavcev glede razmestitve po kategorijah, o dopustih in tarifnih vprašanjih. Knjigoveznica je imela v preteklem letu 7 udarnikov, ki so že večkrat prejeli naslov udarnika. V oddelku so se ostro borili za prehodno zastavico. Petkrat zaporedoma si jo je priboril Maks Hvale. Medoddelkovno prehodno zastavico pa je knjigoveznica prejela enkrat. V tekmovanju v proslavo desetobletnice OF si oddelk tudi vneto prizadeva, da bi se kar najbolje uveljavil. V prvem kolu je zavzel tretje mesto.

Odsek za kulturo in prosveto je posvečal skrb politični in vsestranski vzgoji članstva. Vendar ni dosegel zadovoljivih uspehov.

Oddelek se je odlikoval pri prostovoljnem delu. Zavezali so se, da bodo opravili prostovoljno 1345 ur, obveznost pa so presegli za 156 ur. En tovariš je opravil 535 ur prostovoljnega dela.

Poverjenik je v svojem poročilu predlagal bodočemu aktivu: naj posveti mnogo več skrbi na vseh področjih sindikalnega dela; naj skliče večkrat na leto proizvodno konferenco z delavstvom; vprašanja delovne organizacije je treba reševati skupno z delavstvom, delavstvu je treba nuditi vso pomoč pri njegovih težnjah; upoštevati je treba vse pametne predloge delavstva glede delovne organizacije.

Po kratki razpravi o poročilu so sledile na predlog Maksa Hvaleta tajne volitve novega aktiva. Izvolili so naslednje tovariše oz. tovarišice: poverjenik Joža Fink, za tarifo in tekmovanje Maks Hvale, za kulturo in prosveto Marija Solter, za delovno zaščito in socialno skrbstvo J. Fornazarič, za prostovoljno delo Ciril Medved in zastopnik mladine Joži Nograšek; tarifna komisija: predsednik Fr. Trinkaus in člani Kati Meršol, Jožefa Rakar in Lado Apfel; ocenjevalna komisija predsednik Jože Borštnar in člana Janez Pirjevec in Marija Povše.

SKLADIŠČA IN DELAVNICE

Na občnem zboru skupine skladišč in delavnic je poročal o delu skupine Jože Pristov. Iz zapisnika ni razvidno, kakšne uspehe je skupina dosegla med letom ali, kaj je oviralo njeno delovanje. Člani so odobrili poročilo. Zastopnik upravnega odbora O. Gašperlin se je med razpravo dotaknil sindikalnih nalog.

Izvolili so naslednji aktiv: poverjenik Fr. Florjančič, namestnik Tone Jakopin, kultura in prosveta Ivan Srakar, socialno skrbstvo Matevž Kržišnik, statistika Marinka Kovačič, delovna zaščita Rudi Martinčič in tarifa in tekmovanje ter fizkultura Jože Pristov.

PISARNE

Poverjenik skupine pisarn Fr. Černe je v svojem poročilu na občnem zboru ugotovil, da je njihova skupina ena najslabših.

Poročal je, da so se člani dobro udeleževali skupnih gledaliških predstav. Imeli so več političnih predavanj z zadovoljivo udeležbo.

Lani so se zavezali, da bodo opravili 1570 ur prostovoljnega dela, opravili pa so jih samo 888 ur.

Med razpravo po poročilu je Jože Neuman ugotovil vzroke nedelavnosti skupine, predvsem zaradi odhoda prejšnjega poverjenika.

V novi aktiv so izvolili naslednje tovariše in tovarišice: poverjenik Fr. Černe, kultura in prosveta Marjola Sadar, socialno skrbstvo in dopusti Šmid, mladina Marica Meglič, fizkultura Lenka Januš in prostovoljno delo Helena Picelj.

UREDNIŠTVO »LJUDSKE PRAVICE«

Med neproizvodnimi oddelki ima skupina uredništva »Ljudske pravice« precej različen značaj v primeri z drugimi skupinami. To je razvidno tudi iz poročila poverjenika Franca Vrečarja na občnem zboru.

Poverjenik je moral predvsem ugotoviti, da se lani niso mnogo zanimali za sindikalno delo in življenje. Skupina je imela sedem sestankov, referenti pa so se trikrat zbrali.

Med vsemi referenti je bil najdelavnejši Jože Zupančič, ki je razen nalog kot referent za kulturo in prosveto v skupini vodil še večidel dela v kulturno-prosvetni komisiji podružnice. Skupina pa je za kulturno-prosvetno delo podružnice prispevala s tem, da so posamezni njeni člani sodelovali pri raznih skupnih sindikalnih akcijah, pri predavanjih, političnih in prosvetnih prireditvah itd.

Med drugimi odseki je deloval tudi odsek za fizkulturo, ki je sodeloval pri organizaciji nekaj nogometnih tekem in si prizadeval, da bi se med drugim razvil tudi šahovski krožek. Nekaj članov vneto goji namizni tenis, na zunaj pa jih zastopa samo Ljuban Omladič.

Delovala sta še odseka za socialno skrbstvo in dopuste ter za tarifo. Posebnih uspehov pa nista mogla pokazati.

Člani skupine so se lani zavezali opraviti prostovoljno 1201 uro. Skupno pa so jih opravili 1826. Toda večina odpade na samega J. Zupančiča.

Med razpravo se je pokazalo, da skupina kot celota ni zadovoljivo opravila svoje naloge in da uspehi posameznikov, čeprav so še tako veliki, ne morejo biti opravičilo za celoto.

Na lanskem občnem zboru so v uredniški skupini (kakor tudi v drugih) sprejemali delovni program za novo poslovno

leto. Letos pa ni bilo nobenih predlogov, kako bi naj delo izboljšali.

Izvolili so naslednji aktiv: poverjenik Jože Uršič, odsek za tarifo Fr. Vrečar, M. Rigl in L. Jakopič, preskrba Franc Sušteršič, kultura in prosveta Marjola Kobal, socialno skrbstvo in dopusti Vera Penca in fizikultura Ljuban Omladič.

UPRAVA »LJUDSKE PRAVICE«

Poverjenik Fr. Metlar je moral predvsem ugotoviti, da udeležba na občnem zboru ni bila zadovoljiva. Prav tako so se člani med letom premalo udeleževali sindikalnih sestankov, študija in predavanj.

Lani so imeli 8 sindikalnih sestankov in 4 študijska predavanja. Precejšnja je bila udeležba pri skupnem obisku gledaliških predstav. Večkrat so organizirali skupni obisk filmskih predstav.

Obveznosti, ki so jih prevzeli na lanskem občnem zboru, so le deloma izpolnili. Med drugim so se zavezali opraviti 1000 ur prostovoljnega dela, opravili pa so jih samo 610.

Skupina redno prispeva prostovoljne prispevke za patronat. Lani je prispevala Skupno 1475 din. Izkazali so se tudi pri drugih nabiralnih akcijah.

Dopuste so dobro in pravočasno razdelili po načrtu. Iz skladov za pomoč članstvu in dopuste so prejeli podporo štirje člani.

Med letom so priredili tri skupne izlete: v Planico, Lovran in Zagreb.

Med razpravo po poverjenikovem poročilu so ugotovili, da članstvo premalo sodeluje na množičnih sestankih in prireditvah ter da se ne udeležuje dovolj diskusij. Pri podeljevanju podpor za dopuste so bili premalo upoštevani predlogi skupine.

Izvolili so naslednji aktiv: poverjenik Fr. Metlar, kultura in prosveta E. Knež, tarifa in tekmovanje Krista Debevec, socialno skrbstvo in dopusti Mimi Pavlin, preskrba Milena Albreht, fizikultura Mihaela Okorn, statistika Ema Crnologar in za zvezo z nočnim ekspeditom Jernej Kim.

Končno so sklenili, da bodo letos vsak mesec po enkrat priredili diskusijski sestanek o pomembnih političnih in gospodarskih dogodkih.

»KMEČKI GLAS«

Poročilo, ki ga je poslala skupina »Kmečkega glasa« o svojem občnem zboru, bi zaslužilo, da bi ga objavili na prvem mestu. »Kmečki glas« je edina skupina, ki zna o svojem življenju kaj povedati, čeprav s tem ni rečeno, da je njeno sindikalno delo najboljšo.

Pravilno ugotavljajo, da ne gre le za sestanke, če je treba opisati delo skupine med letom. Pravijo: »Življenje tega malega kolektiva je bilo pestro in mnogim članom bo ostal lep spomin na preteklo leto. Spomnimo se n. pr. izleta v Portorož! Ali pa si pogledjmo šahiste: naša šahovska ekipa se spoprime tudi z levom, tako je bojevita.«

Na občnem zboru ni poročal samo poverjenik. Najzicernejše poročilo je imela o kulturnoprosvetnem delu tov. Lakovič. Tov. Grünfeldova je poročala o fizikturnem delu. Njeno poročilo je vzbudilo živahno razpravo. Ugotovili so, da so posamezni člani vneti tudi za druge fizikturne panoge, ne le za tiste, ki so jih lani gojili, n. pr. za namizni tenis.

Še nedavno je bila pri »Kmečkem glasu« precej močna mladinska skupina, ki je delala samostojno. Zdaj pa imajo dva člana, ki sta se pridružila neposred-

Delo komisij upravnega odbora

Kulturno-prosvetna komisija

Poročilo predvsem ugotavlja, da je bilo delo komisije v preteklem letu živahnejše kakor predlanskim, vendar še zdaleč ne moremo reči, da smo na kulturnoprosvetnem področju storili vse, kar bi morali in mogli. Upoštevati je treba zlasti, da ima naša podružnica mnogo ugodnejše pogoje za sindikalno delo kakor večina podružnic v Ljubljani. Eden glavnih vzrokov, da ni bilo večjih uspehov, je, da kulturnoprosvetni referenti skupin niso podpirali komisije.

Program komisije je bil v mnogih točkah izpolnjen, vendar ne moremo biti zadovoljni, ker je bila udeležba skoraj na vseh prireditvah zelo slaba. Ni se nam posrečilo ustanoviti nobenega sindikalnega marksističnega krožka. Tudi agitkolektiva nismo organizirali.

V prvem polletju, pred plenumom, ki je bil 23. junija, smo prirejali kratka idejno-politična predavanja po oddelkih, pozneje pa ni bilo niti kratkih predavanj.

— Komisija je priredila štiri kratka ideološko-politična predavanja. Raznih predavanj je bilo šest, proslave tri, en literarni večer, dva nastopa naše dramske skupine, dva kolektivna obiska gledališča, tri filmske predstave v naši sindikalni dvorani in trije družabni večeri s plesom. Priredili smo tudi novoletno jelko.

Komisija si je prizadevala med članstvom vzbuditi zanimanje za tuje jezike. Razen za angleščino ni bilo nobenega zanimanja. Tečaj angleščine se je začel v začetku lanskega leta.

Naš sindikalni orkester je med letom nekajkrat nastopil tudi v domu onemoglih na Poljanski cesti, kjer ima naša podružnica patronat. Ob koncu leta pa je nastopil še v domu Anice Černejeve na prireditvi novoletne jelke. Nastopal je tudi na naših sindikalnih prireditvah.

Več smo pričakovali od dramske skupine, ki je prvič uspešno nastopila ob koncu aprila. Pozneje se je vse nekje zataknilo.

Skupina uredništva je priredila še štiri predavanja v domu onemoglih na Poljanski cesti.

Komisija za plače in tekmovanje

Komisija v svojem poročilu ugotavlja o izpolnjevanju planskih nalog naslednje:

Plan prvega polletja je bil izpolnjen za 125,71%, plan drugega polletja pa za 107,27%. Po mesecih ni bil plan izpolnjen samo avgusta, zaradi nepravilnega izkoriščanja dopustov. Polna lastna cena je bila v prvem polletju znižana za 16,98%, v drugem pa za 10,69%. Proizvodni plan po vrednosti je bil izpolnjen 4. novembra, do konca leta pa je bil presežen za 16,47 odstot. Po količini je bil presežen letni plan za 7,95%, polna lastna cena pa v vsem letu znižana za 12,71%.

no mladinski organizaciji v Ljudski pravici.

V aktivu je po volitvah prišlo do naslednjih sprememb: namestu Grünfeldove so za fizikturnega referenta izvolili Uršiča, za kulturnoprosvetnega referenta pa namestu Lakovičeve Pivka. Referat za tarifo in tekmovanje je ponovno prevzela Dergančeva. Za poverjenika so ponovno izvolili Nušo Vrhunčev, čeprav zaradi obolenja že dalj časa ne more delati.

Da je v skupini zdravo sindikalno življenje, je razvidno že iz tega, da je bila razprava precej živahna.

Delo po normah je lani precej nazadovalo, zlasti po krivdi komisije za plače in tekmovanje, ker je dopuščala, da so nekateri delavci delali brez norm pri delih, ki jih je mogoče normirati. Povprečno so bile norme vse leto izpolnjene za 104%, kar dokazuje, da so norme na splošno realne, čeprav niso vse pravilne.

Lani je bilo razglašeno 60 udarnikov. Med njimi je bil Lado Ivančič razglašen že petnajstič za udarnika, Franc Poženel pa trinajstič. Na podlagi preseganja norm je bilo razglašeno 36 udarnikov, po kakovosti dela pa 24.

Lani je naš kolektiv prejel drugič prehodno zastavo zvezne vlade, in sicer za prvo polletje. Pri podelitvi je bilo nagrajenih 125 tovarišev in tovarišic. Uspehi so bili doseženi predvsem z dobro organiziranimi tekmovanji. Naš delovni kolektiv je kmalu po osvojitvi prevzel tekmovanje kot stalni delovni način. Delovni polet pa se je še povečal med kampanjskimi tekmovanji. Lani je bilo najprej tekmovanje v počastitev volitev v zvezno skupščino; tekmovanje je trajalo dva meseca. Dosegli smo drugo mesto med slovenskimi grafičnimi kolektivi. Hkrati pa je bilo napovedano tekmovanje kolektivu »Slovenskega poročevalca«. Tekmovanje pa ni moglo biti ocenjeno, ker sindikalna podružnica SP ni imela podatkov. Drugo tekmovanje je podružnica priredila v počastitev desetletnice OF. To tekmovanje je najbolje organizirano med vsemi dosedanjimi tekmovanji v našem kolektivu. — Lani januarja je strojni stavec Pokrič iz Zagreba napovedal tekmovanje vsem strojnimi stavcem v državi. Tekmovanje je sprejel član naše strojne stavnice Lado Ivančič. Tekmovanje pa je bilo krivično ocenjeno, toda pritožba je bila brez uspeha.

Končno govori poročilo o prostovoljnem delu. Kolektiv se je zavezal opraviti 10.162 prostovoljnih delovnih ur, opravil pa jih je le 7.764 ali povprečno po 23 na posameznega člana sindikata.

Komisija za socialno skrbstvo in dopuste

Iz poročila komisije posnemamo naslednje najpomembnejše ugotovitve:

Ker je naš kolektiv lani dosegel več delovnih zmag in drugič prejel zvezno prehodno zastavo, smo odstotek nagrade, ki jo je prejela podružnica, razdelili med sklade za kulturo in prosveto, za socialno skrbstvo in dopuste in za fizikulturo. Komisija za socialno skrbstvo je zato mogla razdeliti iz sklada za dopuste in okrevanja 39.670 din, iz sklada za pomoč članstvu pa 43.300 din. Sindikalna podružnica je na svoje stroške poslala na desetdnevno počitnice 13 tovarišev in tovarišic.

Letni dopust je lani izkoristilo 384 delavcev in delavk, 148 nameščencev in 18 učencev. Komisija je razdelila 14 napotnic za razne letoviške kraje. Za znižano voznino je bilo izdanih članom 343 »objav«, za svojce pa 35. — V našem bivšem domu v Lovranu je bilo na počitnicah 170 članov in svojcev.

Zaradi bolezenskih dopustov smo lani izgubili 33.097 ur. Dva sta bila nad leto dni bolna. Petnajst tovarišev in tovarišic je bilo upokojenih, toda zaradi pomanjkanja delovnih moči jih je ostalo na delu trinajst. — Pri nas zaposlene žene imajo dva otroka v otroških jaslih, štiri pa v domu igre in dela.

Naše članstvo je lani nabralo 6920 din prostovoljnih prispevkov za dom onemoglih na Poljanski cesti, kjer imamo patronat.

Komisija za zaščito dela

Komisija je sestavljala odbor sedmih članov skupaj z delavskim inšpektorjem. Prizadevala si je, da bi se tehnična in higienska zaščita čimbolj izpopolnila. Imela je šest sej.

Komisija je bila stalno v stiku z vodstvom podjetja, ki je njene predloge upoštevalo, kolikor je bilo mogoče. Lani so opravili precej koristnega dela v korist zdravja našega kolektiva. Prebelili in prepleskali so vse obratne prostore.

Ob stari rotaciji je prostor, kjer vlivajo valje za stroje tudi za druga podjetja. Poprej je bilo v tem prostoru zelo težko delati, ker ga ni bilo mogoče primerno zračiti. Podjetje je zdaj upoštevalo predloge, kako bi naj prostor preuredili. Prezidali so ga, da ima več svetlobe in zraka. Preuredili so tudi peč.

Komisija se je pogosto obračala na vodstvo podjetja zaradi delovnih oblek. Podjetje si je prizadevalo priskrbeti obleke vsem, ki so do njih upravičeni, vendar ni moglo dobiti dovolj tekstilnega blaga.

Tudi lani je bil zdravniški pregled v proizvodnih oddelkih zaposlenih delavcev. Poročila o izidu še nismo prejeli. — Obratna ambulanta je bila vedno dobro založena z zdravili. Obratnih, lažjih nesreč je bilo med letom šest. — V vseh oddelkih imajo omarice s pripomočki za prvo pomoč.

Naše podjetje nima dovolj strojnega parka, zato morajo predvsem delavci strojnici delati pogosto nadure. Tako je lani odpadlo na 196 ljudi 19.080 nadur.

Komisija za racionalizacije in izume

Iz poročila komisije je razvidno, da je imela lani več delovnih posvetov, na katerih so sprejeli nekaj predlogov za izboljšanje delovnega procesa.

Komisija si je sestavila perspektivni načrt za delo lani. V smislu tega načrta so ugotovili, da nekateri oddelki niso

tehnično primerno opremljeni ali pa da zaradi razvoja delovnega postopka nekaterih naprav sploh primanjkuje. Komisija je sestavila seznam vseh potrebščin in deloma so nekatere stvari že uredili.

V stereotipiji so popravili lijak za vlivanje svinčenih plošč. Bolje poslej izkoriščajo tudi napravo za vlivanje svinčenih črt in štegov, tako da se je proizvodnja povečala za 300%. Obnovili so galvanoplastiko, kar je predvsem zasluga tov. Štrublja. V knjigovoznici je tov. Dirjec s pomočjo oddelkovodje tov. Vrhovnika sestavil aparat za zalepljanje platnic. E. Ažnoh je komisiji predložil načrt za nakladalno desko, ki omogoča nakladanje papirja izven stroja. Tov. Berlan je montiral optiko nerabljenega reprodukciskega fotoaparata na povečalnik v temnici. Povečalnik je usposobil za snemanje kolofilmov. Delovni postopek se je pri tem skrajšal pri šestih urah za poldrugo uro, razen tega prihranijo pomožno delovno moč. Velik je tudi prihranek pri električnem toku. Na leto prihranijo pri delovnih močeh, električni energiji itd. 46.491 din.

Za racionalizatorja je bil razglašen tov. Marjan Možina, ki je sestavil koprni klej.

Komisija za fizkulturo

Komisija za fizkulturo je bila v prvi polovici leta zelo delavna. Fizkulturni aktiv naše podružnice šteje 95 aktivnih članov, med njimi 30 tvarišic. Članstvo sodeluje pri nogometu, odbojki, namiznem tenisu, kegljanju in balinanju.

Spomladi je aktiv priredil 4 izlete v Kranjsko goro. Smučarska sekcija aktivna se je udeležila vsedržavnega smučarskega prvenstva grafičarjev v Kranjski gori in v skupni oceni prejela prehodni pokal centralne uprave.

Krožek odbojke je igral 4 tekme za sindikalno prvenstvo. Nogometaši so imeli dve tekmi, člani namiznega tenisa pa 8 tekem. Zelo je razgiban krožek keglja-

čev, ki ima 32 članov. Imel je tudi nekaj tekem. — Poleti se zlasti uveljavlja krožek balinarjev.

Celotni fizkulturni aktiv se je udeležil pomladanskega kroša in si priboril prvo mesto.

Šahovski krožek je priredil v sami podružnici turnir, ki se ga je udeležilo 35 članov in članic. Člani šahovskega krožka se udeležujejo sindikalnega prvenstva z dvema moštvoma po 8 igralcev.

Komisija za preskrbo in stanovanja

O delu te komisije članstvo skoraj največ razpravlja. Kolikor so očitki leteli na račun referenta, so bili krivični. Dolžnost vsega kolektiva je, da referentu pomaga bodisi z nasveti ali kakor koli drugače. Glavna skrb za višjo življenjsko raven delavstva izven redne preskrbe pa leži na vodstvu podjetja; sindikalni aktiv mu je samo v pomoč pri razdeljevanju ali pri iskanju virov. Lani pa je bilo toliko objektivnih težav, da je večkrat odpovedala tudi največja iznajdljivost. Niti jabolk nismo mogli priskrbeti članstvu.

Kljub vsem težavam je komisija lani razdelila med članstvo nekaj vina, plašče in zračnice za kolesa, električne kuhar-nike in vrvice, žarnice, nekaj tekstilnega blaga, kopalnih oblek, fižola, sira in drobnih predmetov. Skupna vrednost razdeljenega blaga znaša nad 100.000 din.

Skrb komisije je bila tudi preskrba članstva z drvami. Po daljšem prizadevanju so nam odkazali sečišče v območju litijske gozdne uprave. Akcija ni bila najbolje organizirana in stroški so bili zelo visoki. Po sklepu upravnega odbora podjetja bo podjetje prispevalo razliko med maksimalno ceno drv na trgu in med dejansko ceno.

Delovno področje komisije je tudi skrb za stanovanja našega kolektiva. Komisija je v več primerih posredovala na stanovanjskem uradu, toda razen v enem primeru ni imela nikdar uspeha.

BLAGAJNIŠKO POROČILO

sindikalne podružnice »Ljudska pravica« za leto 1950

Dohodki:

Izdatki:

	din		din
Saldo	1.968.—	65 % članarine CO ZSJ Beograd	148.602.—
Članarina	228.618.—	10 % članarine fondu za oddih	22.863.—
Vpisnina	510.—	10 % članarine fondu za pomoč članstvu	22.863.—
Vrnjeno od sečnje drv v letu 1949	70.713.—	3 % članarine fondu za kult. in prosv.	6.858.—
Vrnjeno za preskrbo iz leta 1949	21.489.—	3 % članarine fondu za fizkulturo	6.858.—
Čisti prebitek pri preskrbi	1.611.—	4 % članarine SKUD »Jože Moškrič«	9.146.—
Vrnjeno za Prešernovo knjižnico	2.275.—	Vpisnina	510.—
Vrnjeno za potne stroške	3.000.—	Nakup klavirja in drugih glasbil	35.000.—
Vrnjeno na račun posojila članom	1.900.—	Stroški sindikalnih prireditev	7.732.—
Vrnjeni stroški Narodne banke	84.—	Prispevek fondom	52.300.—
Nagradi ob podelitvi zvezne zastave	54.000.—	Honorar stenografu na letni skupščini	800.—
Del imovine sindikata raznašalk	1.000.—	Založeno za Prešernovo knjižnico	900.—
Prispevek tiskarne za nakup klavirja	10.000.—	Popravila glasbil	1.450.—
Prispevek za honorar posl. tajniku	14.400.—	Nabava inventarja	975.—
		Založeno za novoletno jelko	30.000.—
		Pisarniške potrebščine	445.—
		Poštnina in elektrika	851.—
		Honorar učiteljici angleščine	6.400.—
		Čiščenje sindikalnih prostorov	8.600.—
		Honorar poslovnemu tajniku	14.400.—
		Nagrada blagajničarki	5.000.—
		Saldo	29.015.—
	411.568.—		411.568.—

Fond za kulturo in prosveto

Dohodki:

Izdatki:

	din		din
Saldo	1.019.—	Nakup knjig in brošur	1.240.—
3 % od članarine	6.859.—	Gledališke potrebščine	498.—
Prispevek iz glavne blagajne	10.000.—	Prispevek za gledališke vstopnice	7.228.—
		Popravila radia in nabava pultov	1.419.—
		Stroški akademije in prepis igre	1.340.—
		Naročnina za časopise in radio	2.683.—
		Saldo	3.470.—
	17.878.—		17.878.—

Fond za oddih in okrevališča

Dohodki:

Izdatki:

	din		din
Saldo	6.022.—	Prispevki članom za oddih	39.670.—
10 % od članarine	22.862.—	Saldo	14.—
Prispevek iz glavne blagajne	10.800.—		
	39.684.—		39.684.—

Fond za pomoč članstvu

Dohodki:

Izdatki:

	din		din
Saldo	592.—	Podpore članom	43.300.—
10 % od članarine	22.862.—	Saldo	154.—
Prispevek iz glavne blagajne	20.000.—		
	43.454.—		43.454.—

Fond za fizkulturo

Dohodki:

Izdatki:

	din		din
Saldo	2.242.—	Stroški športnih tekem	9.380.—
3 % od članarine	6.859.—	Graviranje pokala	250.—
Prispevek iz glavne blagajne	11.500.—	Podpora SSD »Graficar«	5.000.—
Prispevek tiskarne	5.000.—	Najemnina za kegljišče	2.880.—
Povrnjen denar za kegljišče	320.—	Nakup žogic in popravila za namiz. tenis	4.527.—
		Saldo	3.884.—
	25.921.—		25.921.—

REKAPITULACIJA

	din
Sindikata	29.015.—
Kultura in prosveta	3.470.—
Oddih in okrevališča	14.—
Pomoč članstvu	154.—
Fizkultura	3.884.—
	36.537.—
Naloženo v Narodni banki	35.969.—
Gotovina	568.—
	36.537.—

Blagajničarka:
Kislinger Milica

Nadzorni odbor:
Paradiž Jože, Merlak Ivo, Aljančič Stane

NAŠI PROIZVODNI USPEHI LANI

Plan smo po vrednosti preseglj za 16.4%, po količini pa za 1.3%

Ko smo 4. novembra 1950 izpolnili letni plan, smo poročali o tedaj doseženi količini proizvodnje, danes pa prikazemo uspehe vsega leta. Navedli pa bomo tudi nekaj drugih pokazateljev o delu v letu 1950, ki je bilo vsekakor uspešno.

NAŠA PROIZVODNJA V LETU 1950 V KOLIČINAH

Dnevni listov smo v letu 1950 natisnili 13.688.730 izvodov v skupni teži 375.666 kg ali skoraj 38 vagonov.

Periodični listi so dosegali naklado 6.207.740 izvodov v skupni teži 180.604 kg ali dobrih 18 vagonov. Povprečni obseg teh listov je bil 8 strani.

Razne periodične revije so dosegle 117 izdaj, 2.442.852 naklade, njih skupna teža pa je bila 136.287 kg ali skoraj 14 vagonov. Povprečni obseg je bil 28 strani.

Knjig in brošur smo izdelali 580.352 izvoda v skupni teži 127.205 kg. Povprečno je knjiga obsegala 140 strani. Ker je bilo 116 najrazličnejših izdaj, je bila povprečna naklada 5002 izvoda, knjiga pa povprečno težka 0,22 kg. (Isto razmerje strani in teže se je pokazalo tudi v 10-mesečni proizvodnji.)

Umetniških reprodukcij smo proizvedli 158.285 izvodov v skupni teži 21.000 kg ali dobra 2 vagona. Bilo pa je 9 različnih izdaj.

Razen vseh navedenih vrst proizvodov pa smo izdelali 22 ton raznih obrazcev, 42 ton tiskanih blokov, 7 ton poslovnih knjig, 59 ton vrednotnic, 38 ton agitacijsko-propagandnega tiska, 29 ovitkov za knjige in 4 tone geografskih kart.

Skupaj smo torej proizvedli 1042 ton ali 104 vagona najrazličnejših grafičnih izdelkov. Plan po količini smo s tem preseglj za 1,3 %.

IZPOLNITEV FINANČNEGA PLANA

Po vrednosti smo plan dosegli 116,4%.

Amortizacijo, planski dobiček in predpisano znižanje polne lastne cene smo dosegli 109 %.

Polno lastno ceno smo znižali za 12,7 odstotkov.

Vzrok razlike med izpolnitvijo plana po vrednosti s 116,4 % in planom po količini s 101,3 % je velika sprememba v vrstah proizvodov. Zaradi stvarnih zunanjih vzrokov smo morali precej revij prepustiti drugim tiskarnam, tiskati pa več umetniških reprodukcij, ki imajo mnogo višjo ceno. Poleg tega pa smo morali zmanjšati naklade periodičnim listom in revijam.

Davek na promet proizvodov smo preseglj zato tako visoko, ker je bilo v začetku predpisano, da bodo za vse grafične izdelke plačala davek založništva, medtem ko se je pozneje za obrazce in ves agitacijsko-propagandni tisk določilo, da plačujejo to akumulacijo grafična podjetja.

Navedel sem količinske in vrednostne pokazatelje, ki smo jih dosegli v l. 1950. Oglejmo si zdaj še nekatere podrobnejše uspehe

v primeri leta 1950 z letom 1949

Za vse uspehe, ki smo jih dosegli v letu 1950, bomo vzeli za osnovo 100 in tako primerjali uspehe v letu 1950.

Vrednost proizvodnje	100	107
Število zaposlenih	100	97
Število delavcev vseh kategorij	100	105
Število skupaj izvršenih ur	100	104
Opravljen ure na 1 delavca	100	99
Plačilni fond zaposlenih	100	94
Plačilni fond delavcev	100	105
Vrednost proizvodnje na 1 del.	100	102
Vrednost proizvodnje na 1 uro	100	104
Vrednost proizvodnje na 1 dan	100	103

Te številke nam povedo, da smo na splošno v letu 1950 bolje delali kakor leta 1949.

Vrednost proizvodnje smo namreč dosegli za 7 % večjo, pri 5 % več delavcev in 3 % manj zaposlenih, ker smo skrbili administrativno osebje. Vrednost na 1 delavca, na eno uro in na 1 dan plače se je prav tako sorazmerno temu zvišala.

DELOVNA DISCIPLINA

Tudi pri planu izostankov smo dosegli skupno 3 % uspeha. Pri dopustih in bolniških planu nismo preseglj, pač pa v izostankih zaradi opravljanja državljan-

	Std 0	1	2	3	4	roto	offset	bakro
I. kvartal 1950	35.30	33.71	28.48	30.90	27.21	76.73	37.08	39.37
Povprečje 1950	34	32	29	29	29	63	40	37
odstotki	-4	-5	+2	-7	+7	-22	+8	-6

Skupini strojev std 2 in 4 sta se sicer za malenkost zboljšali, upoštevati pa moramo, da so ti stroji samo 25% kapacitete in manjšega formata, medtem ko smo pri skupinah std 0, 1 in 2, ki so 75% kapacitete in večjega formata, povsod padli. Skupno zmanjšanje izkoriščenosti strojnice pa znaša 7%.

V letu 1951 pa bo moral biti plan v nekaterih skupinah proizvodov, ki se tiskajo na večjih strojih, znatno povečan. Količina revij se bo povečala za 26%, umetniških reprodukcij bomo morali natisniti štirikrat več, knjig in brošur pa za 146% več kot v letu 1950. Zato bomo morali velike stroje mnogo bolje izkoristi kakor doslej.

NEKAJ K OBRAČUNU PROIZVODNJE

Obračun proizvodnje za leto 1950 je pokazal nekatera odstopanja v nekaterih normalnih strukturi cen. Zaradi pravičnega planiranja akumulacije in nadaljnje obračunavanja proizvodnje bomo po dosedanjih izkušnjah pregledali in popravili normative vseh stalnih del, postavili planske normative za vsa druga planirana dela ter ugotovili dejansko obratno in upravno-prodajno režijo, da bo naš plan cen imel boljšo osnovo.

Za pravilno ugotavljanje mesečnih uspehov v proizvodnji pa bomo morali odslej:

1. uvesti normiranje vseh delovnih operacij, ki se le dajo normirati vnaprej, druge pa, ki postanejo znane šele med delom, normirati takoj, ko so znane;

2. izvajati kontrolo dejanskih časov z normami, ker je dognano, da se mnogokje porabi več časa, kakor predpisuje norma;

3. zaradi kontrole vpisov bo vsekakor treba uvesti evidenco po tehnični strani, t. j. da bo za vsako posamezno delo tudi oddelek zapisal skupno porabljeni čas;

skih dolžnosti in v raznih upravičenih izostankih.

Natančne podatke nam v odstotkih pokaže razpredelnica:

	plan	dejan-	od-
		sko	stotki
Redni letni dopusti	4.92	3.96	80
Porodniški dopusti	0.70	0.69	99
Izostanki zaradi boleznih	5.00	4.33	87
Državlanske dolžnosti	0.12	0.64	533
Upravičeni izostanki	0.33	1.06	321
Neupravičeni izostanki	—	0.05	—

Skupaj: 11.07 10.73 97

Neupravičenih izostankov stvarno ni bilo omembe vredno, vendar moramo te izostanke v bodoče popolnoma odpraviti. Zmanjšati pa moramo tudi upravičene izostanke, saj znašajo 1.06% ali 902 delovna dneva.

IZKORIŠČENOST STROJEV

Na splošno smo v I. četrtletju 1950 stroje precej bolje izkoriščali kot povprečno v vsem letu. Po posameznih skupinah strojev je povprečna izkoriščenost (v 24 urah) proti I. četrtletju takale:

	Std 0	1	2	3	4	roto	offset	bakro
I. kvartal 1950	35.30	33.71	28.48	30.90	27.21	76.73	37.08	39.37
Povprečje 1950	34	32	29	29	29	63	40	37
odstotki	-4	-5	+2	-7	+7	-22	+8	-6

4. uvesti takoj normiranje vsega izdelavnega materiala, tudi knjigoveškega.

Za pravilno obračunavanje in planiranje načrtne akumulacije pa so predvsem važne tudi stalne cene. Te imamo do sedaj uvedene za vsa periodična dela, knjige, brošure, obrazce (velikosti skupine A) in klišee. Zato bo naša naloga, da letos ugotovimo stalne cene še za nekatere vrste proizvodov, n. pr. letake in lepake, bloke itd.

Za uspešno upravljanje in gospodarjenje je nujno potrebno:

1. skrbeti, da do največjih možnosti znižujemo negotovo proizvodnjo, ki se je dvignila za 43%. V ta namen bo potrebno, da tehnični oddelek to upošteva in uvede primerno organizacijo dela;

2. zalogo materiala znižati do največjih možnosti, saj se je dvignila za celih 34%. To bomo dosegli predvsem s pospešenjem proizvodnje;

3. izračunati dejansko potrebna obratna sredstva in dobiti dovoljeno ustrezno normo obratnih sredstev glede na sedanjo proizvodnjo, ki je doživela precejšnje spremembe v posameznih vrstah proizvodov;

4. dosledno izvesti pravilno zapisovanje delovnih ur, ki se krijejo iz kadrovskega fonda, ker je to potrebno zaradi pravičnega računa in uspeha v polni lastni ceni.

Navedel sem razne podatke, ki pokažejo uspehe lani, hkrati pa nakazal nekaj nalog za še uspešnejše poslovanje v letu 1951. Naloge za letos so doslej največje. Le z vzorno organizacijo dela, najsi bo v proizvodnji ali v upravi podjetja, bomo ugodili velikim potrebam po proizvodnih.

M. B.

MEDODDELKOVNO TEKMOVANJE PO TURNIRSKEM NAČINU po drugem (decembrskem) kolu

TEKOČA	ŠTEVILKA	ODDELEK	1	2	3	4	5	6	ŠTEVILKO POENOV	ŠTEVILKO KONČNIH TOČK	MESTO
			STROJNA STAVNICA	ROČNA STAVNICA	KLIŠARNA	KNJIGOVEZ-NICA	KNJIGOTISK. STROJNICA	OFFSETNA STROJNICA			
1		STROJNA STAVNICA	157:47					165:40	322:67	4	I.
2		ROČNA STAVNICA	66:28				91:30		157:58	2	IV.
3		KLIŠARNA			65:35	79:88			143:23	0	VI.
4		KNJIGOVEZ-NICA		65:74				181:50	247:24	0	II.
5		KNJIGOTISK. STROJNICA	-32:61	106:29					73:78	2	V.
6		OFFSETNA STROJNICA	51:88		182:2				234:08	2	III.

TEKOČA	ŠTEVILKA	ODDELEK	1	2	3	4	5	6	ŠTEVILKO POENOV	ŠTEVILKO KONČNIH TOČK	MESTO
			RETUŠA - JEDKALNICA	FOTO-GRAFIJA	LITO-RISALNICA	PRETISK	BAKRO-STROJNICA	ROTACIJA			
1		RETUŠA - JEDKALNICA	6:15					55:45	49:30	0	VI.
2		FOTO-GRAFIJA	36:85				155:48		118:63	2	V.
3		LITO-RISALNICA			127:55	147:87			275:42	2	III.
4		PRETISK		95:66			185:66		281:32	2	II.
5		BAKRO-STROJNICA	121:03	163:63					284:66	4	I.
6		ROTACIJA	89:32		98:76				188:08	2	IV.

Kot je razvidno iz tabel, je po drugem kolu v prvi skupini oddelek strojne stavnice obdržal prvo mesto, medtem ko se je v drugi skupini uvrstil na prvo mesto oddelek bakrostojnice.

Rezultati po posameznih točkah tekmovalstva so naslednji:

Normirani proizvodni količnik je bil presežen v strojni stavnici za 3%, v ročni stavnici 3%, knjigoveznici 6%, offsettisku 4%, retuši in jedkalcu za 4%, fotografiji 8%, litorisalnici 5%, pretisku 5%, bakrostrojnici 3% in rotaciji za 4%, klišarna ga pa ni dosegla za 2%.

Največ poenov zaradi izostankov sta izgubila oddelek ročne stavnice in klišarne.

Povprečni odstotek dela po normal sta presešla offsettisk za 10% in strojna stavnica za 4%, vsi ostali oddelki ga pa niso dosegli.

Pogonsko režijo na eno proizvodno uro so znižali: strojna stavnica za 9,31 din, ročna stavnica 0,36 din, klišarna za 8,23 din, knjigoveznica 3,88 din, offsettisk 2,97 din, litorisalnica 7,11 din, pretisk 3,11 din, bakrostrojnica 5,62 din, zvišali so jo pa: knjigotisk za 4,19 din, retuša in jedkalcu ter fotografija za 23,23 din in rotacija za 3,09 din.

V tem kolu je bila tudi ocenjena kvaliteta: 100 točk knjigotisk in offsettisk, 90 točk klišarna, knjigoveznica, bakrostrojnica in rotacija, 80 točk retuša in jedkalcu, litorisalnica in pretisk, 70 točk strojna stavnica in fotografija in 50 točk ročna stavnica.

V februarjem kolu je razvrstitev tekmovalcev naslednja: offsettisk : knjigotisk, strojna stavnica : knjigoveznica, ročna stavnica : klišarna, rotacija : bakrostrojnica, retuša in jedkalcu : pretisk, fotografija : litorisalnica.

kljivosti pri označbi tiskov, nepravilno sestavljena kazala, ki jih včasih sploh ni, natisk knjižnih podatkov (kolofona) na napačnih mestih, nepravilno štetje strani v naših mesečnih revijah — tudi na vse to bi morale paziti tiskarne.

Vse te napake nam očita knjigoljub, ne grafični strokovnjak. Ta bi opazil še več drugih pomanjkljivosti, n. pr. neprimerne velikosti in različne značaje naslovnih črk, nepravilno razmerje tiskane ploskve glede na velikost knjige, malomarno lomljene strani, neenakomerno sprte vrste, mnoge in nepravilne delitve, slab vliv vrst v strojnem stavku, slabo pripravo tiska, neenakomerno barvo tiska, premočan tisk, zlasti ob robih itd.

Najhujše je, žal, to, ker moramo priznati, da teh pomanjkljivosti niso krivi tako imenovani »objektivni vzroki«, temveč zgolj mi grafični delavci sami. Brezčutnost za lepoto naše knjige, pomanjkljivost pri delu, predvsem pa usodna misel, da je v danih razmerah nemogoče kakovostno proizvajati, da je dandanes vse dobro, da naročnik vse sprejme ter plača, kar zahtevaš, to so bistveni vzroki slabe kakovosti, proti katerim se je sleherni izmed nas grafičnih delavcev dolžan boriti — vselej in na vsakem delovnem mestu.

Sicer moramo poudariti, da naše podjetje ne nosi zastave za slabo kakovost proizvodnje, temveč prav nasprotno, vendar pa moramo priznati, da kdaj pa kdaj sleherni izmed naštetih pomanjkljivosti ponagaja tudi v naših izdelkih.

Zato je dolžnost vsega kolektiva, predvsem pa oddelkovodij, da odslej še bolj pazijo na kakovost dela svojih oddelkov, kajti le tedaj bo naša slovenska grafična stroka dobila zopet tisti sloves, ki ga je nekdanje že uživala.

Naj končam z besedami tov. Kristana:

»Poskrbimo, da nam bo mogoče o slehernem našem tisku reči vsaj približno take besede, kakor jih je napisal J. G. o Puškinovih »Povestih« v Novem svetu (1950, str. 163):

Vsa zunanja in notranja oprema knjige kaže veliko skrb, s katero so spremljali knjigo vsi sodelavci od prevajalca in urednika do tiskarja in knjigoveza... Puškinove povesti nazorno izpričujejo, da je mogoče z malo sredstvi mnogo doseči, če delamo z okusom in ljubeznijo.

M. B.

Borimo se za zgledno kakovost grafičnih izdelkov

V brošuri »5 let slovenskega založništva«, ki so jo pravkar izdale slovenske založbe, je priobčil tov. Cvetko A. Kristan članek »O nekaterih pomanjkljivostih naših tiskov«.

V uvodu je naštel nekaj bibliografskih pomanjkljivosti, pod naslovom »O tehnični izdelavi in opremi naših tiskov« pa je določno navedel precej tehničnih pomanjkljivosti, ki jih je opazil zadnja leta po naših knjigah.

Oglejmo si te »grehe« kar zapovrstjo, kakor jih navaja članek:

Marsikatero knjigo pokvari slaba ali premalo posušena tiskarska barva. Knjige, ki imajo naslovno stran v več barvah, imajo po navadi umazano hrbtno stran ovitka, ker se knjige polagajo brez vmesnih listov druga na drugo, ko barva še ni dovolj suha. — V knjigo se uvežejo tudi pokvarjene pole. Madeži, strgane strani, luknje sredi besedila, uvezane povsem prazne pole, zmečkani listi — so redna prikazen v naših knjigah.

Tudi revije niso izdelane tako, kakor bi morale biti. Mastne strani, pomečkani listi, slabo šivanje in podobno kvarijo njih vtis ter se zlasti poznajo, kadar daš tako revijo v vezavo.

Tudi vezava ima polno pomanjkljivosti. Šivanje je večkrat površno. Ko knjigo komaj kupiš, so nitke pretrgane ali popuščajo. Ponekod konci nitk niso niti

odrezani in se poznajo vtisnjeni na mnogih straneh. Platno za vezavo je večkrat že načeto in ima razne poškodbe. Ovitki so zaradi nepazljivosti pri vezavi marsikje umazani, v knjigah so pa madeži od kleja. — Pole so v mnogih primerih zmešane, v kake izvode sta uvezani dve poli, druge pa ni. Ovitki so obrnjeni, tako da je naslovna stran na koncu ali pa stoji na glavi. — Notranji papir na drugi ali tretji strani trdega ovitka je zelo površno nalepljen. — Robovi so neenako obrezani.

Tudi slab tisk povzroča ljubiteljem knjig precej nevolje. Mnoge strani so skorajda nečitljive. — Odtisnjeno besedilo nasprotne ali sledeče strani moti bralca. — Tisk je večkrat poševen. — Gornji robovi strani so večkrat dvojno veliki, spodaj pa tisk sega do konca strani. — Taki tiski so dejansko ničvredni in jih je treba izločiti že med tiskom, ne pa celo vezati in pošiljati naročnikom.

Neenaka velikost knjižnih zbirk kvarijo ves vtis, ki bi ga morala že na prvi pogled napraviti na vsakogar posamezna knjižna zbirka zbranih del tega ali onega našega pisatelja.

Tiskovne napake so v naših knjigah vse preveč številne, najdemo jih celo v reprezentativnih izdajah.

Neprimeren papir glede na vsebinsko vrednost izdaje, nepazljivosti in pomanj-

Za izobrazbo članov delavskih svetov

Dne 16. januarja 1951 je bil v sindikalni dvorani Triglavske tiskarne seminar o finančnih in kreditnih vprašanjih. Seminar je organiziral sindikat podružnice Narodne banke, ki si je v šestmesečnem tekmovanju v počastitev 10. obletnice OF zadal naloge, posredovati vsem kolektivom, da spoznajo glavna načela finančnega vodenja podjetij.

Predavatelji so razdelili seminar na tri glavne predmete in diskusije.

Tov. dir. Pirš je v poljudnih besedah tolmačil kreditno poslovanje v naši državi in današnjo vlogo bančništva. Opozoril nas je nadalje na razne nerednosti, ki povzročajo presežke dovoljenih kreditov, obenem pa na razne kazni, ki so predpisane za vse finančne prekrške. Predvsem je poudaril, da je pravilno gospodarsko poslovanje le tedaj mogoče, če je knjigovodstvo dnevno na tekočem, če knjigovodstvene razvide vestno razčlenjujemo in če redno ugotavljamo donosnost podjetja. H koncu je opozoril še na eno nalogo, ki jo imajo delavski sveti in upravni odbori, t. j. na skrb za strokovno usposabljanje vseh članov kolektiva, najsi sodelujejo v proizvodnji ali pa v upravi podjetja.

Tov. dir. Žiberna je v izčrpnih besedah pojasnil, kaj je proračun, kaj obsega splošni gospodarski plan, kaj pa finančni plan. Prikazal je, kakšne dolžnosti izvirajo iz finančnega plana do proračuna in opozoril, da je dolžnost delavskih svetov, vplivati na upravo podjetij, da vse te obveznosti po predpisih vestno in ob pravem času izpolnjujejo. Poudaril je dalje pomen osnovnih podatkov z delovnih mest (o plačah in materialu), kajti ti podatki so temelj vse evidence. Tudi tov. Žiberna je opozoril na tekoče po-

slovanje vse evidence, predvsem knjigovodstvene, saj bomo le tako lahko ustrezali predpisom finančne discipline.

Tretji referat je imela tov. Cerarjeva. V uvodu je razložila glavni namen gotovinskega planiranja, s katerim ščitimo gotovino oziroma uravnavamo obtok denarja. Obrazložila je sestavljanje tega plana ter vzroke planiranja te ali one postavke. Naštela je iz prakse več primerov nepravilnosti, ki ovirajo redno poslovanje banke s podjetji in večkrat po nepotrebnem povzročajo hudo kri prizadetih. H koncu je pozvala vse navzoče, naj gotovinske plane sestavljajo z vso natančnostjo, obenem pa opozorila, da vse posebne primere z zadostnimi dokazi predhodno uredimo pri ministru za finance, s čimer si bomo vselej zagotovili pravočasno izplačilo potrebne gotovine.

V diskusiji je več tovarišev omenjalo razne nevednosti, ki jih ima grafična stroka v poslovanju z Narodno banko zaradi več svojih posebnosti. Iz odgovorov smo sprevideli, da je pri tem potrebna skrajna planska disciplina, v izjemnih primerih pa predhodna odobritev pristojnega ministrstva.

Za pionirsko delo v splošnem gospodarskem izobraževanju delavskih svetov in upravnih odborov gre predavateljem vse priznanje in zahvala.

Seminarja smo se udeležili člani delavskih svetov in upravnih odborov štirih ljubljanskih grafičnih podjetij. Udeležba je bila na splošno zadovoljiva, zadovoljni pa ne moremo biti z zastopstvom našega kolektiva, saj se nas je seminarja udeležilo samo sedem. Ta majhna številka dokazuje, da nimamo kaj prida želja po splošnem gospodarskem izobraževanju, ki pa nam je nujno potrebno, če hočemo uspešno upravljati podjetje.

M. B.

Predavanje, ki bi nas moralo zanimati

V prijazni sindikalni dvorani »Triglavske tiskarne« je dne 22. decembra 1950 republiški odbor grafičarjev priredil predavanje o tiskarstvu in založništvu. Predaval je tov. Gerlanc iz Državne založbe Slovenije.

Po predavanju se je razvilo živahno razpravljanje, ki je nakazalo potrebo po skupnem sodelovanju.

Namen predavanja je bil prikazati naloge založb in tiskarn pri izdaji knjig. Predavatelj je uvodoma na kratko prikazal razvoj proizvodnje papirja in tiskarstva, nato pa prešel na začetek tiska pri Slovencih. Prve knjige so se tiskale izven Slovenije v razmeroma visokih nakladah. Tiskarji v 18. in 19. stoletju so bili tiskarji in založniki hkrati.

Tudi v polpretekli dobi sta založništvo in tiskarstvo tesno sodelovala, sodelovanje pa je slonelo na politični osnovi. Narodnoosvobodilna vojna je pomen založb postavila na povsem novo podlago. Po ustanovitvi osrednjih slovenskih založb so se založbe povsem osamosvojele.

Založbe so ustanovile svoje posebne tehnične oddelke, na čelu s tehničnimi uredniki. Naloga teh oddelkov je, da prevzemajo od avtorjev rokopise, jih jezikovno pregledajo in določijo posameznim knjižnim izdajam notranjo opremo. V teh oddelkih so nameščeni tudi grafični delavci, ki s svojim strokovnim znanjem mnogo pripomorejo, da so posamezne izdaje »godne« za tisk.

Slovenska knjiga ima že lepo tradicijo, ki smo jo dolžni ohraniti kljub velikim redakcijskim in tiskarskim oviram (papir, barve, platno).

V razpravi je večina razpravljalcev opozarjala na slabe rokopise, najsi bo izvirnikov ali prevodov. Razpravljalci so prav tako ugotovili, da je tehnična izdelava slovenske knjige dandanes slabša.

Poudariti moram, da je bilo predavanje uspešno. Ob zaključku so navzoči sklenili, naj republiški odbor sestavi odbor, ki naj izdela pravilnik za sodelovanje med založbami in tiskarnami.

Naloga tega odbora naj ne bo samo, da sestavi pravilnik, ki naj bi uredil odnose med založbo in tiskarno, temveč skrb, da se tudi v današnjih razmerah ohrani kakovost knjige na dostojni višini, tako glede na arhitektonsko opremo ali grafično izdelavo. V ta namen naj sklicuje na tri do štiri mesece sestanke, na katerih bi ocenjevali vse nove knjige. Zelo zanimivo bi bilo pregledovati tudi knjige, ki so izšle po drugih republikah, prav tako pa naj bi posvetili na teh sestankih nekaj časa tudi knjigam iz tujine.

Skrbimo, da se bo odslej teh gospodarsko in kulturno koristnih predavanj udeleževal naš kolektiv mnogo številneje, saj se mora človek učiti vse življenje, če noče nazadovati.

Lado Hren.

in.

Š A H

Sindikavno šahovsko prvenstvo

Kakor doslej vsako leto, tako smo se tudi letos udeležili sindikalnega moštvenega šahovskega prvenstva Ljubljane. Tekmovanja te vrste so vzbudila veliko zanimanje v našem delovnem kolektivu. Zato smo prijavi za letošnje prvenstvo dve moštvi. Prvo moštvo, ki si je tekmo let po osvoboditvi pridobilo že lep sloves, je tekmovalo v I. ligi, dočim je naša druga ekipa nastopala v II. ligi. Podrobne rezultate kažeta obe tabeli.

Naš kolektiv lahko postavi tako ekipo, ki bi uspešno konkurirala za najvišji naslov. Letošnji »uspehi« pa kaže ravno

obratno. Kje tiči vzrok? Od 42 partij smo izgubili kar 11 brez boja, kar daje jasno sliko, da v moštvi ni bilo absolutno nobene potrebne discipline in čuta neke odgovornosti pred članstvom naše podružnice.

Drugo moštvo Ljudske pravice se je pa zelo požrtvovalno borilo v vsaki tekmi. Ekipa se je zavedala težavne naloge, toda pokazala je zavirljivo in zgledno disciplino. Ko bodo fantje kvalitetno napredovali, tudi zmage ne bodo izostale.

I. LIGA		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Točke
1.	Elektrozveza	5	3½	3	3	4½	2½	6		27½
2.	Min. kmet. I.	1	3	4	2	3	4½	6		23½
3.	Geodetska uprava	2½	3	3	3	3½	3½	4		22½
4.	Minot	3	2	3	2½	3	5½	3		22
5.	Min. financ	3	4	3	3½	2	3	2½		21
6.	Min. trg. in preskrbo	1½	3	2½	3	4	3	3		20
7.	Ljudska pravica I.	3½	1½	2½	½	3	3	4½		18½
8.	Slov. Poročevalec	0	0	2	3	3½	3	1½		13

II. LIGA		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	Točke
1.	Radio Ljubljana	2	3½	5	6	5	6	5		33½
2.	Gen. dir. usnj. teks. ind.	4	4	2	2	5	6	4		27
3.	Železničar III.	2½	2	3	5½	3	3	5		24
4.	Min. preskrbe	1	4	3	4½	2	3	3		20½
5.	Komunalna banka	0	4	½	1½	6	3	5		20
6.	Min. kmet. III.	1	1	3	4	0	3	4		16
7.	VTP I.	0	0	3	3	3	3	4		16
8.	Ljudska pravica II.	0	2	1	3	1	2	2		11